

2. Давидюк Л.П. Розвиток франчайзингового бізнесу в Україні та світі. *Причорноморські економічні студії*. 2019. Вип. 46-1. С. 13-19.

3. Козій Н.С., Кізілова В.О., Кізілов Д.В. Особливості розвитку франчайзингової діяльності в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2021. Вип. 35. С. 47-51.

4. Тонюк М.О. Франчайзинг як особлива форма організації та функціонування бізнесу в Україні. *Економіка і суспільство*. 2017. № 9. С. 687-689. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/34691/Toniuk-9-17.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (дата звернення 12.11.2021).

5. Портал ідей для бізнесу «FRANCHISING.ua/». URL: <https://franchising.ua/> (дата звернення 12.11.2021).

УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЧИМИ ЗАПАСАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

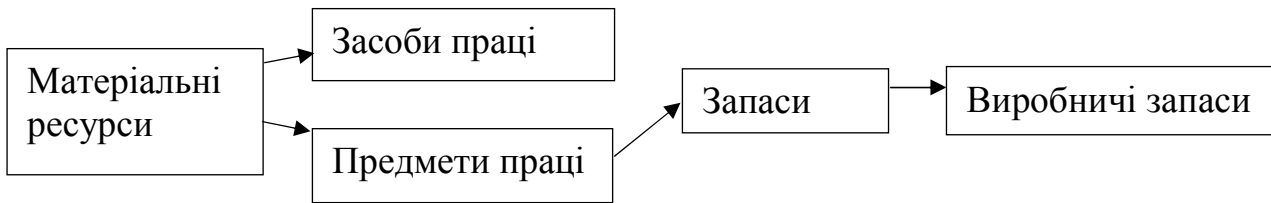
*Саприкін В.В., здобувач вищої освіти,
vlad787821@gmail.com*

*Науковий керівник: Богацька Н.М., к.е.н., доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ*

Підприємства різних форм власності та галузей для здійснення господарської діяльності використовують виробничі запаси, які є найбільш важливою і значною частиною активів підприємства, що гарантують безперервність і ритмічність діяльності суб'єктів господарювання, та забезпечують його економічну безпеку. Організований облік товарно-матеріальних цінностей, має суттєве значення в управлінні виробничою діяльністю кожного підприємства та контролю зберігання матеріальних цінностей. Тому аналіз використання та ефективності запасів є важливою функцією та необхідним інструментом для підприємств.

І.А. Бержанір трактує поняття «запаси» як частину матеріальних ресурсів підприємства, які є сукупністю предметів праці й перебувають на підприємстві у вигляді сировини, матеріалів, купівельних напівфабрикатів та комплектуючих деталей, палива, тари і тарних матеріалів, будівельних матеріалів, запасних частин та інших матеріалів, що становлять матеріальну основу продукції підприємства, надають їй якісних властивостей, беруть участь у виробництві протягом одного виробничого циклу і повністю переносять свою вартість на вартість готової продукції [1].

Поняття виробничих запасів слід відрізняти від поняття матеріальних ресурсів, яке є більш загальним, ніж матеріальні або виробничі запаси (рис. 1).

Рисунок - 1 Виробничі запаси у складі ресурсів

Оснoву процесу управління виробничими запасами на сучасних підприємствах становить формування їх обсягу та складу. До загальних системних принципів такої оптимізації слід віднести: оптимізацію комплексних методів формування виробничих запасів підприємства при дотриманні вимог бухгалтерського обліку, експлуатації фінансів і логістики, поступовий характер упорядкованого механізму нормування запасів; диференційний підхід до обрання конкретних методів оптимізації виробничих запасів з урахуванням ролі і особливостей окремих їх видів [2].

Завдання будь-якої компанії знайти оптимальний для себе метод управління запасами, домогтися зниження витрат на їх утримання. Управління спрямовано на забезпечення якості формування товарних запасів на основі забезпеченням збалансованості між постачальниками та вимогами споживачів. Ефективність логістичних рішень чинить безпосередній вплив на забезпечення ефективності фінансового управління, від результативності якого залежить обсяг авансованих в товарні запаси активів та товарооборотність [3].

Практика показує, що процес обліку використання виробничих запасів все ж таки є трудомісткою ділянкою. Тож не дивно, що багато компаній мають певні недоліки, а деякі мають бухгалтерську недбалість, що призводить до великих втрат запасів. Все це ще раз підтверджує, що багато важливих питань, пов'язаних із розробкою науково-обґрунтованої системи обліку використання запасів, залишаються невирішеними. Аналізуючи в цілому діяльність деяких підприємств у сфері обліку запасів, можна виділити наступні негативні моменти:

– складність визначення справедливої вартості (ринкової та неринкової) запасів, що полягає у використанні бартеру, а також в

обміні різними активами;

- низький рівень ефективності інформаційного забезпечення управління виробничими запасами на підприємствах;

- недостатній рівень контролю та експлуатаційного нагляду за процесом утворення запасів;

- обмежений контроль над використанням запасів [4].

Враховуючи це, виділяють такі напрями вдосконалення управління виробничими запасами на підприємствах:

- підвищення ефективності ІТ-підтримки управління запасами підприємства, що забезпечує впровадження ІТ-технологій обробки економічної інформації;

- удосконалення автоматизації обліково-аналітичної роботи в управлінні виробничими запасами та обґрунтування раціональних методів інвентаризації виробничих запасів;

- узгодження механізмів бухгалтерського і податкового обліку виробничих запасів;

- обґрунтування системи обліку матеріальних витрат на освоєння нової техніки і технології виробництва;

- чітка організація обліку та контролю за ходом товарно-матеріальних цінностей підприємства (застосування прийомів обліку за центрами відповідальності, заходів контролю та оперативного регулювання процесів утворення запасів) [5].

Підсумовуючи, можна сказати, що впровадження підприємствами цих напрямків удосконалення обліку товарно-матеріальних запасів значно підвищить ефективність їх фінансово-господарської діяльності.

Література.

1. Бержанір І.А. Проблеми та напрями вдосконалення обліку виробничих запасів. *Економічний простір*. 2016. № 107. 161-168 с.

2. Рожок В.Д., Євсєєва Г.В. Комплексна задача оптимізації запасів продукції та термінів поставок їх споживачам. *Актуальні проблеми економіки*. 2007. № 1. 182–185 с.

3. Богацька Н.М. Сутність, мета та задачі управління товарними запасами - один із сучасних аспектів діяльності підприємства роздрібної торгівлі. *Збірник наукових праць ДНУ*. 2008. Вип. 191. С.180-186.

4. Князюк І. Актуальні проблеми обліку виробничих запасів на підприємствах України. *Удосконалення обліку й аналізу в системі управління підприємства*. 2015. № 2. 63-65 с.

5. Бровко О.Т., Марценюк В.С. Методологія обліку запасів в Україні та зарубіжних країнах. *Проблеми розвитку та регулювання обліку, контролю, аналізу на сучасному етапі*: збірник наукових праць всеукраїнської науково-практичної Інтернет конференції. Вінниця: Центр підготовки наукових та навчально-методичних видань ВТЕІ КНТЕУ, 2012. 99-102 с.

СУБ'ЄКТИ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА: ОКРЕМІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ В РЕГІОНАХ (ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСТЬ)

*Шепетюк С.Є. здобувач фахової перед вищої освіти
Svatoslavsepetuk2@gmail.com*

*Науковий керівник: Шепетюк Л.В. викладач
Гусятинський фаховий коледж ТНТУ*

У сучасних ринкових умовах підвищення освітнього, культурного рівня життя населення змушує підприємства скорочувати обсяги виробництва однотипних товарів і збільшувати виробництво товарів з певними характеристиками, що призначені для споживачів з конкретними вимогами. Мають можливість задовольнити такі потреби споживачів малі та середні підприємства, які можуть швидко реагувати на зміни ринкового середовища, сприяти створенню нових робочих місць та мобілізувати фінансові і виробничі ресурси. В Україні функціонують 18129 одиниць суб'єктів середнього підприємництва та 1922978 малих підприємств, відповідно малий та середній бізнес забезпечує 79% робочих місць. За останні роки обсяг виробленої продукції малими підприємствами становив 2698213,4 млн.грн., середні підприємства виробили продукції на 4194484,1 млн.грн [2, с.18].

У Тернопільській області знаходиться значна кількість підприємств, які є перспективними і досить вигідними об'єктами для вкладення капіталу. У 2019 році в області функціонувало 4778 малих підприємств, з них 3284 – мікропідприємства. Найбільша кількість підприємств належить до сільського, лісового та рибного господарства – 1 156 шт, до оптової та роздрібної торгівлі, ремонту автотранспорту – 945шт, до промисловості – 818шт, до операцій із нерухомим майном – 510шт, до будівництва – 404шт, до професійної, технічної та наукової діяльності – 242шт, до діяльності у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування – 233шт В